



Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Nieuwe jas voor de DilemmApp

De DilemmApp krijgt een nieuw uiterlijk. Binnenkort kan de vernieuwde versie - geschikt voor iOS en Android - gedownload worden. De app is een initiatief van NBA en wordt inmiddels ook door KNB, NovA en NOB gebruikt. Hoe denken de vier beroepsorganisaties over de DilemmApp? 'Het is het motortje waarmee je de dialoog tussen leden in beweging brengt.'

'Je ziet waar collega's tegen aanlopen'

'De DilemmApp is niet meer weg te denken uit ons programma', aldus Bartjan Zoetmulder, voorzitter van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs. 'De maatschappelijke aspecten van ons vak worden alleen maar belangrijker. Tien jaar geleden laaide de discussie al op over agressieve taxplanningstructuren. Moraliteit en ethiek is daarom een terugkerend thema op onze jaarcongressen en maakt onderdeel uit van ons PE-programma. We hebben cursussen tax governance en fiscale ethiek en niet te vergeten een Code of Conduct. Om dat toetsingskader in praktijk te brengen ben je gebaat bij voorbeelden. Met de DilemmApp maak je het concreet. De dilemma's die we gebruiken zijn real life cases. Je ziet waar collega's tegen aanlopen.'

'Onder onze leden hebben we belastingadviseurs, fiscale advocaten maar ook bedrijfsfiscalisten. In elke rol heb je weer met andere dilemma's te maken. Wat zijn je afwegingen? Het maakt uit of je een cliënt verdedigt tegenover de Belastingdienst of alleen zijn aangifte verzorgt. Net zoals het uitmaakt of je een grote multinational adviseert met zijn eigen code of conduct of een familiebedrijf. De app helpt je problemen op tijd te ontdekken. Je oefent je eigen inschattingsvermogen. Het voordeel van de app is dat je regelmatig met dilemma's geconfronteerd wordt. Alleen zo herken je ze. Op dit moment wordt de app door vierhonderd leden gebruikt. Dat moeten er meer worden. Daarom ben ik heel blij met de vernieuwde DilemmApp. We onderzoeken hoe we de app meer kunnen laten aansluiten op ons opleidingstraject. Misschien maken we hem wel onderdeel van de PE-verplichting.'

'We denken te vaak dat er maar één antwoord is op een vraag'

'De DilemmApp jaagt het debat aan', aldus Marco van der Vegte, voorzitter van de NBA. 'We zijn in 2014 gestart met de DilemmApp. Inmiddels telt de app zo'n 1200 tot 1400 gebruikers per dilemma. Dat andere beroepsgroepen zijn aangehaakt is logisch. De app is een eenvoudige tool maar je bestrijkt er een heel breed gebied mee. Het gaat niet alleen over vakinhoudelijke zaken maar ook over voorbeeldgedrag. Wat doe je bijvoorbeeld als accountant wanneer een ondernemer gebruik maakt van de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW-regeling) terwijl hij hem eigenlijk niet nodig heeft? De regeling is bedoeld voor bedrijven die anders dreigen om te vallen. Spreek je hem aan of doe je niets? Bij ieder dilemma verhoog je de urgentie als je jezelf de vraag stelt: hoe zou het zijn als dit op de voorpagina van de krant staat? Kun je die actie verdedigen?'

'Als beroepsgroep formuleer je regels hoe je dient te handelen. De vraag is: hoe pas je ze toe? Daarvoor heb je ervaringen nodig van anderen. De DilemmApp confronteert je met de keuzes die iemand anders maakt. Het dwingt je tot nadenken. De behoefte daaraan is groot. Dat merken we ook in onze fraudetrainingen waar mensen met elkaar over een case discussiëren. Wat doe je als je ziet dat een medewerker door een andere accountant onder druk wordt gezet? Hoe kan je de medewerker beschermen? En welke plicht heeft die medewerker zelf? Als je zo'n case bespreekt verhoogt het je bewustzijn. We denken te vaak dat er maar één antwoord is op een vraag. In de DilemmApp zie je dat er meer antwoorden mogelijk zijn.'

'Ben ik de odd one out?'

Het succes van de DilemmApp zit voor Frans Knüppe, algemeen deken van de Nederlandse orde van advocaten, in de laagdrempeligheid. 'Honderden advocaten reageren tweewekelijks op een nieuw dilemma. Ik verwacht dat met de vernieuwde app dat aantal verder zal stijgen. We stimuleren het gesprek over gedragsregels via ontbijtbijeenkomsten en ook in de beroepsopleiding neemt ethiek een belangrijke plaats in. Toch blijven tuchtrecht en gedragsregels redelijk abstracte begrippen. Natuurlijk is er casuïstiek maar dat gaat altijd over anderen. Dan heb je een reflex om te denken dat het jou niet overkomt. De casussen in de DilemmApp zijn eenvoudig en in de ik-vorm geschreven. Daardoor krijgen ze makkelijker toegang tot het hoofd van de advocaat. Advocaten kunnen dilemma's inbrengen. Ik gebruik hem zelf ook. In een paar minuten vul je hem in en lees je de toelichting. Mijn profiel is heel braaf. Volgens de DilemmApp laat ik mij leiden door het maatschappelijk belang.'

'Dankzij de app kan je je verplaatsen in uiteenlopende situaties. Wat doe je bijvoorbeeld als je op een kantoor werkt waar ook notarissen werken en je vraagt je af of een van hen mogelijk niet volgens de regels heeft gewerkt in een dossier waarbij je als advocaat betrokken bent? Misschien is het een collega die senioriteit heeft. Wil je die strijd aangaan? En bij welke beroepsorganisatie klopt je vervolgens aan? Een extra element is dat je kan zien hoe anderen reageren. Ben ik de *odd one out* of past mijn denkwijze bij wat anderen vinden? We hebben het vaak over een moreel en ethisch kompas. De DilemmApp helpt je dat kompas te iken.'

'Via de app zoeken we het gesprek'

'De DilemmApp is het motortje waarmee je de dialoog tussen leden in beweging brengt', aldus Nick van Buitenen, voorzitter van de KNB. 'Van de 3300 leden van de KNB gebruikt ongeveer 20 procent actief de DilemmApp maar het daadwerkelijke effect van de app is groter. Via de app zoeken we het gesprek. De dilemma's worden bijvoorbeeld gebruikt in sommige intervisiegroepen waarin notarissen elkaar als klankbord gebruiken. Als je de DilemmApp alleen gebruikt om even snel op een dilemma te klikken is het nut beperkt. Sommige ringvoorzitters bespreken de app daarom in groepen tijdens regionale vergaderingen. Zo vindt er een kruisbestuiving plaats. De aandacht voor de app neemt toe en je vergroot de betrokkenheid van leden bij de KNB.'

'Sinds 2015 stellen we de maatschappelijke relevantie van het notariaat centraal in onze strategiedocumenten. We zijn er niet voor onszelf maar voor de maatschappij. Van de notaris wordt veel verwacht. We krijgen er vanuit de overheid steeds meer taken bij die zich soms moeilijk verhouden tot het ondernemerschap. In het vinden van die balans speelt de app een belangrijke rol. Beginnende kandidaat-notarissen zijn vaak nog een beetje wantrouwig als ik het gebruik van de DilemmApp propageer. Die zijn nog in opleiding en denken dat het een extra toetsingsinstrument is. Gelukkig is dat niet het geval. Het gaat niet om het behalen van een score maar om de vraag of je er over hebt nagedacht.'